Covid-19 a kary z art. 140mb Prawa o ruchu drogowym

Kategoria: Komunikacja i Transport
Opublikowano: piątek, 13, marzec 2020 10:00
Grzegorz P. Kubalski
Odsłony: 5039

Pytanie: Czy obecna sytuacja w kraju wynikająca z wystąpienia epidemii koronawirusa Covid-19 wpływa na wymierzanie kar z tytułu niedokonania w 30-dniowym terminie rejestracji pojazdu sprowadzonego z innego kraju Unii Europejskiej albo niezgłoszenia w takim samym terminie nabycia/zbycia pojazdu zarejestrowanego w kraju?

Odpowiedź: Tak, niedopełnienie wskazanych w pytaniu obowiązków z powodów związanych z epidemią koronawirusa, w szczególności konieczności dostosowania się do zaleceń władz publicznych lub ze względu na ograniczenie funkcjonowania właściwego wydziału komunikacji, stanowi siłę wyższą wyłączającą odpowiedzialność z tytułu dokonanego naruszenia.

Uzasadnienie: Opisane w pytaniu naruszenia zagrożone – zgodnie z art. 140mb Prawa o ruchu drogowym – zagrożone są administracyjną karą pieniężną. Do administracyjnych kar pieniężnych mają co do zasady zastosowanie przepisy działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego (por. art. 189a §1 KPA), chyba że przepisy odrębne uregulowały określone zagadnienia. Choć w przypadku kar z art. 140 mb Prawa o ruchu drogowym większość przepisów działu IVA KPA ulega w ten sposób wyłączeniu, to jednak ma zastosowanie art. 189e Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym w przypadku, gdy do naruszenia prawa doszło wskutek działania siły wyższej, strona nie podlega ukaraniu.

Prawodawca nie zdefiniował pojęcia siły wyższej na tle przywołanego przepisu. W konsekwencji w piśmiennictwie prezentowane są trzy odmienne pod względem metodologicznym sposoby definiowania „siły wyższej" (por. A.Cebera, J.G.Firlus, Komentarz do art. 189e KPA, Nb 3, (w:) Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, p.zb. p.red. H.Knysiak-Sudyki, Wolters Kluwer, Warszawa 2019):

1. odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa cywilnego;
2. odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa UE regulującego sektorowo zagadnienia administracyjnoprawne;
3. odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa administracyjnego, w tym w szczególności w wyniku orzeczniczej działalności sądów administracyjnych.

Pomijając niuanse wynikające z różnic w poszczególnych podejściach należy przyjąć, że zdarzenie uznania za siłę wyższą musi spełniać następujące warunki:

1. być zdarzeniem zewnętrznym, tj, niezależnym od działania zainteresowanego;
2. być zdarzeniem niemożliwym do przewidzenia mimo dochowania należytej staranności;
3. być zdarzeniem nieuchronnym, tj. takim, którego jednostka, dochowując należytej staranności, nie była w stanie uniknąć;
4. być zdarzeniem niemożliwym do powstrzymania, tj. takim, którego skutkom, mimo dochowania należytej staranności, nie można było zapobiec.

Innymi słowy „Siła wyższa to zdarzenie zewnętrzne w stosunku do podmiotu obowiązanego, co oznacza, że pozostaje ono poza kontrolą tego podmiotu, który nie ma żadnego wpływu na jego wystąpienie i skutki. Jest to zdarzenie nadzwyczajne, wyjątkowe, któremu nie można zapobiec i którego nie da się przewidzieć w świetle aktualnego stanu wiedzy i doświadczenia życiowego. Pojęcie to ulega subiektywizacji, zarówno gdy chodzi o wskazane wyżej elementy obiektywne, takie jak zewnętrzność, niemożność przewidzenia i zapobieżenia zdarzeniu, jak również wymóg, aby podmiot obowiązany, pomimo dochowania najwyższej staranności, nie mógł zapobiec zdarzeniu i jego skutkom." (A.Wróbel,

Phoca PDF

Komentarz do art. 189e KPA, Nb 3, (w:) M.Jaśkowska, M.Wilbrandt-Gotowicz, A.Wróbel, Komentarz zaktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX, Warszawa 2019).

Epidemia Covid-19, jak i wszelkie działania władz publicznych nakładających określone nakazy i zakazy, niewątpliwie spełniają wszystkie te warunki.

Należy w konsekwencji przyjąć, że uchybienie w tym okresie obowiązkowi dokonania rejestracji pojazdu sprowadzonego z innego kraju Unii Europejskiej nie podlega – co do zasady – karze. Podobnie wygląda sytuacja w odniesieniu do zgłoszenia nabycia/zbycia pojazdu zarejestrowanego w kraju, z tym jednak zastrzeżeniem, że osoba zobowiązania nie miała możliwości dokonania zgłoszenia w formie elektronicznej (np. ze względu na brak profilu ePUAP lub brak dostępu do Internetu w konsekwencji objęcia kwarantanną).

Z tego względu udzielono odpowiedzi jak na wstępie.

Odnotować należy, że w przypadku gdyby dany organ rejestrujący opublikował – celem ograniczenia liczby klientów – informację dotyczącą traktowania przy wymierzaniu kar z art. 140 mb Prawa o ruchu drogowym obecnej sytuacji epidemiologicznej jako siły wyższej, to późniejszemu ukaraniu będzie stała na przeszkodzie również zasada ogólna pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa wyrażona w art. 8 §1 KPA. Zgodnie z przywołanym przepisem organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

Phoca PDF